

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.VII.20.499/2023/17. szám

A tanács tagjai: Dr. Orosz Árpád a tanács elnöke

Dr. Gyarmathy Judit előadó bíró

Dr. Mocsár Attila Zsolt bíró

Dr. Suba Ildikó bíró

Dr. Tánczos Rita bíró

A felperes

(cím)

A felperes képviselője: Dr. Zsögöny Ilona Ügyvédi Iroda

(cím2)

ügyintéző: Dr. Zsögöny Ilona ügyvéd

Az I. rendű alperes

(cím3)

A II rendű alperes

(cím4)

Az I. és II. rendű alperes képviselője: Dr. Simor Szilvia ügyvéd

(cím5)

A VII. rendű alperes

(cím6)

A VII. rendű alperes képviselője: (...) hozzátartozó

(cím7)

A VIII. rendű alperes

(cím8)

A IX. rendű alperes

(cím9)

A XI. rendű alperes:

(cím10)

A XII. rendű alperes

(cím11)

A per tárgya: ajándékozási szerződés érvénytelensége

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék

57.Pf.633.902/2022/10.

Az elsőfokú bíróság és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság

17.P.51.745/2019/94-II.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 57.Pf.633.902/2022/10. számú jogerős ítéletét hatályában fenntartja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-II. rendű alperesek mint egyetemleges jogosultak részére 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű alperes mint ajándékozó és a II. rendű alperes mint megajándékozott 2017. szeptember 20-án ügyvéd által ellenjegyzett ajándékozási szerződést (a továbbiakban: ajándékozási szerződés) írtak alá, amely szerint az I. rendű alperes ajándékba adta a II. rendű alperesnek a b-i B. utcai ingatlanon (a továbbiakban: perbeli ingatlan) fennálló 4/36 tulajdoni hányadát, amit a megajándékozott elfogadott. Az ajándék értékét a felek az ajándékozási szerződésben 1.500.000 forintban állapították meg. Az ajándékozási szerződésben rögzítették, hogy a perbeli ingatlant 89.347 forint tőke és járulékai erejéig végrehajtási jog terheli, a szerződés 2.3. pontja szerint azonban ez a teher ténylegesen már nem áll fenn, az ajándékozó a jogosult törlési nyilatkozatát beszerezte, amely a szerződés mellékletét képezte. A földhivatal a II. rendű alperes tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba 2017. szeptember 21-én bejegyezte, és törölte a végrehajtási jogot.

[2] A II. rendű alperes 2017. szeptember 26-án vételi ajánlatot tett a XII. rendű alperesnek a perbeli ingatlan tulajdonát képező 1/36 tulajdoni hányadára, majd 2017. november 30-án a XII. rendű alperes mint eladó, valamint a II. rendű alperes mint vevő adásvételi szerződést (a továbbiakban: adásvételi szerződés) kötöttek a XII. rendű alperesnek a perbeli ingatlanban lévő tulajdoni hányadára. Az adásvételi szerződés szerint a vételár 500.000 forint volt, az adásvételi szerződésben pedig azt is rögzítették, hogy a II. rendű alperes már 4/36 arányban tulajdonosa az ingatlannak, ezért a tulajdonostársakat elővásárlási jog nem illeti meg. A földhivatal a II. rendű alperes tulajdonjogát a perbeli ingatlan 1/36 tulajdoni hányadára adásvétel jogcímén 2017. december 20-án bejegyezte.

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

[3] A felperes végleges keresetében elsődlegesen kérte, hogy a bíróság az ajándékozási szerződést színleltség okán nyilvánítsa semmisnek, és ennek jogkövetkezményét akként vonja le, hogy a szerződést tekintse adásvételi szerződésnek, amely – mivel él az elővásárlási jogával – közte és I. rendű alperes között jött létre. Másodlagos – eshetőleges – kereseti kérelmében arra hivatkozott, hogy az ajándékozási szerződés semmis, mert azt a felek a jogszabály megkerülésével kötötték meg abból a célból, hogy az őt megillető, törvény által előírt elővásárlási jog gyakorlásának lehetőségét kikerüljék. Harmadlagosan – az elsődleges

és másodlagos kereseti kérelem részítélettel történt elbírálását követően – kérte az adásvételi szerződés tekintetében annak megállapítását, hogy az elővásárlási joga szabályszerű gyakorlása folytán a szerződés közte és XII. rendű alperes között jött létre. Kérte a földhivatal megkeresését a tulajdonjogának bejegyzése és a II. rendű alperes tulajdonjogának törlése érdekében, valamint az alperesek tűrésre kötelezését.

[4] Állítása szerint az I. rendű alperes az elővásárlási jogból eredő törvényi kötelezettsége megkerülése érdekében, az elővásárlásra jogosult tulajdonostársak kizárásával kötött a II. rendű alperessel ajándékozási szerződést, de a szerződés azonban valójában nem volt ingyenes. Hivatkozása szerint ezt támasztja alá, hogy az I. és II. rendű alperes korábban nem ismerte egymást, és az I. rendű alperes jövedelmi, vagyoni helyzete nem indokolta ajándékozási szerződés megkötését, hiszen a jövedelme még számlái kifizetésére sem volt elegendő. Utalt arra is: az ajándékozási szerződést megelőzően az I. rendű alperes 4/36 tulajdoni hányadára bejegyzett végrehajtási jogot az ajándékozási szerződés alapján bejegyzett tulajdonszerzéssel egyidejűleg törölték, a tartozást az I. rendű alperes e jogügyletet megelőzően nem tudta rendezni. Mindezek a körülmények – álláspontja szerint – alátámasztják, hogy az I. és II. rendű alperes által megkötött szerződés ingyenesen nem jöhetett létre, az valójában adásvételi szerződést leplezett, ennél fogva színlelt és semmis. Hivatkozott arra is, hogy a szerződéseket nem küldték meg a részére, azokat az elővásárlási jogból eredő törvényi kötelezettség megszegésével kötötték meg, ezért azok vele mint elővásárlásra jogosult tulajdonostárssal szemben hatálytalanok. Állította, hogy azok joghatályosan közte és az I. rendű, valamint a XII. rendű alperesek között jöttek létre, mivel a szerződésekről történő értesülésétől számítva a törvényes határidőn belül gyakorolta elővásárlási jogát mindkét szerződés esetében.

[5] Az I. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, mivel álláspontja szerint az ajándékozási szerződés jogszerű. Előadta, hogy évek óta jó viszonyt ápol a II. rendű alperessel és annak családjával, akik többször segítettek őt természetben és anyagilag is, ezért hálából ajándékozta neki a tulajdoni illetőséget. A II. rendű alperes is kérte a kereset elutasítását.

[6] A XI. rendű alperes szintén a kereset elutasítását kérte. Előadása szerint önmagában az, hogy az I. rendű alperesnek nem volt pénze, és az ajándékozási szerződés aláírását követően a tartozását rendezte, – amihez esetleg a II. rendű alperestől kapott anyagi segítséget – nem teszi színleltté az ajándékozási szerződést.

[7] A XII. rendű alperes előadta, hogy az adásvételi szerződés jogszerű volt, jóhiszeműen és jogkövető módon járt el, amikor a tulajdonrészét eladta a II. rendű alperesnek.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Indokolása szerint a leplezett szerződés létrejöttére vonatkozó tényállítási és bizonyítási kötelezettség a felperest terhelte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (továbbiakban: régi Pp.) 164. § (1) bekezdése értelmében. Kiemelte: ennek megfelelően a per során többször tájékoztatta a felperest, hogy az általa állított, leplezett adásvétel tényét, annak lényeges tartalmát neki kell bizonyítania, állításainak valószínűsítése önmagában nem elegendő.

[9] Az I. és II. rendű alperes által a személyes meghallgatás során előadottakat értékelve kifejtette, hogy az I. rendű alperes saját előadása szerint tisztában volt azzal, hogy ingyenesen adja a II. rendű alperes tulajdonába a perbeli ingatlan tulajdoni illetőséget, a II. rendű alperes nyilatkozata ezzel egybehangzó volt. Utalt arra, hogy a mivel a perben a felperesnek a leplezett adásvételi szerződés megkötésének tényét és annak tartalmát kellett bizonyítania, és a K. utcai lakással kapcsolatos jogügylet pedig nem képezte ennek a pernek a tárgyát, az utóbbira vonatkozó, az I. rendű alperes által tett valótlán tényállítások nem érintették az ügy lényegi megítélését. Indokolása szerint az ajándékozási szerződés színleltségét – tehát azt, hogy a szerződő felek tényleges akarata adásvételi szerződés megkötésére irányult és ennek keretében a II. rendű alperes vételárat fizetett az I. rendű alperesnek – a felperesnek nem sikerült bizonyítania.

[10] A bizonyítékok körében mérlegelte az ajándékozási szerződést készítő és ellenjegyző ügyvéd tanúvallomását is, figyelembe vette továbbá az I. rendű alperesnek azt a nyilatkozatát, amely szerint a 2017. március előtt fennállt 4.000.000 forint összegű tartozását a II. rendű alperes élettársától kapott kölcsönből rendezte.

[11] Indokolása szerint a felperes által indítványozott további bizonyítás elrendelését – így a további személyek tanúként történő kihallgatását, valamint a végrehajtói iroda és a lakásfenntartó szövetkezet megkeresését – a régi Pp. 3. § (4) bekezdése alapján mellőzte, mivel az ezekkel a bizonyítási eszközökkel bizonyítani kívánt tények – különösen a tanúk közvetett tudomására tekintettel – legfeljebb valószínűsíthetik a felperes állításait, de a leplezett adásvételi szerződés lényeges tartalmának kétséget kizáró bizonyítására nem elegendők vagy nem alkalmasak, azaz a jogvita eldöntése szempontjából szükségtelenek.

[12] Arra is utalt, hogy a felperes által hivatkozott körülmények – így például az I. rendű alperes jövedelmi, vagyoni helyzete a szerződéskötéskor, valamint a II. rendű alperes nyilatkozatai – a felperes tényállításait valószínűsítik, de nem bizonyítják azokat, figyelemmel az ajándékozási szerződésben rögzítettekre, továbbá az I. és II. rendű alperesnek, valamint az adott szerződést készítő és ellenjegyző ügyvédnek a felek ajándékozási szándékára vonatkozóan tett egyező nyilatkozataira.

[13] Kifejtette továbbá, hogy mivel az ajándékozási szerződés kapcsán nem értelmezhető a tulajdonostársat megillető elővásárlási jog, illetve annak megkerülése, így annak semmissége sem volt megállapítható a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:95. §-a alapján. Utalt arra is, hogy mivel a felperes az ajándékozási szerződés semmisségére alapítottnan terjesztette elő a 2017. szeptember 20-i „leplezett”, valamint a 2017. november 30-ai adásvételi szerződés vele szembeni hatálytalanságára vonatkozó kereseti kérelmeit, mellőzte ezek vizsgálatát.

[14] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[15] Indokolása szerint az ajándékozási szerződés színleltsége tekintetében az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg a bizonyítási terhet, és helytállóan fejtette ki azt is, hogy a

felperest a perben mely körülmények bizonyítása terheli, önmagában azok valószínűsítése nem elegendő. Mindezekre tekintettel azt vizsgálta: a felperes által indítványozott terjedelmes, és az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás annak lefolytatása esetén, eredményezhet-e a keresetnek helyt adó döntést. E körben figyelembe vette, hogy a régi Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontja szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt ajándékozási szerződéssel szemben kellett a felperesnek bizonyítania, hogy az I. és II. rendű alperes az okiratban kinyilvánított ügyleti akarattól eltérően nem ajándékozási szerződést, hanem adásvételi szerződést kötött a hivatkozott vételár mellett. E körben úgy értékelte az I. és II. rendű alperes személyes meghallgatása során tett előadását, az okiratszerkesztő és ellenjegyző ügyvéd tanúvallomását, hogy azok az ajándékozási ügyleti akaratot erősítik meg. Az elsőfokú bíróságtól eltérő álláspontja miatt jelentőséget tulajdonított az okiratszerkesztő ügyvédnek adott megbízási szerződésnek, amelyből arra következtetett: az ugyancsak ajándékozási ügyleti akaratot rögzít, és e tekintetben az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása, valamint a megbízási szerződés tartalma között semmilyen ellentmondás nem állt fenn.

[16] Egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felperes által felajánlott további bizonyítás lefolytatása – egybevetve a már rendelkezésre álló bizonyítékokkal – nem alkalmas és nem elégséges annak ítéleti bizonyossággal való megállapítására, hogy az I-II. rendű alperesek csak színlelték az ajándékozást, de valós ügyleti akaratuk eltért attól, mert valójában a felperes által állított tartalmú adásvételt leplezett. Kiemelte: önmagában annak igazolása, hogy az I. rendű alperes és a felperes, valamint a további családtagok között a családi kapcsolat nem volt annyira rossz, mint ahogy azt az I. rendű alperes személyes meghallgatása során előadta, továbbá, hogy az I. rendű alperes kitől és milyen mértékű segítséget vett igénybe adósságai rendezéséhez, vagy II. rendű alperes milyen ajánlatokat tett másoknak, a perbeli ajándékozási szerződés színleltségét még nem bizonyítja.

[17] Rámutatott: a felperes a másodfokú tárgyaláson kérte a személyesen benyújtott beadványában előadottak figyelembevételét, de az abban írtaknak – a családi kapcsolatokra, b-i ingatlan tulajdoni hányadának felajánlására vonatkozóan – nincs ügydöntő jelentősége, mivel az I. rendű alperes a saját tulajdoni hányadával szabadon rendelkezhet, és maga dönthette el, hogy kivel és milyen tartalmú szerződést köt.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen kérte a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és azt, hogy a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával adjon helyt a keresetének: elsődlegesen színlelés okából nyilvánítsa semmisnek az ajándékozási szerződést, és – mivel az elővásárlási jogát gyakorolta – állapítsa meg, hogy azt a felperes mint vevő és az I. rendű alperes mint eladó közötti adásvételi szerződésnek kell tekinteni; másodlagosan az ajándékozási szerződés semmisségét azért kérte megállapítani, mert állítása szerint azt a felek a jogszabály megkerülésével kötötték meg, kikerülve az elővásárlási jogát. Kérte annak megállapítását is, hogy az adásvételi szerződés vele szemben hatálytalan, mivel a 2019. május 28-án közölt nyilatkozatával élt elővásárlási jogával, és ennek folytán az ingatlan 1/36 részére bejegyzett tulajdoni hányadra a szerződés közte és XII. rendű alperes között azonos feltételekkel jött létre. Kérte az alperesek tűrésre kötelezését, valamint a földhivatal megkeresését a tulajdonjog-változás fentieknek megfelelő bejegyzése érdekében.

[19] Másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az ügyben eljáró első- vagy másodfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése esetére kérte annak elrendelését, hogy a pert az elsőfokú bíróság másik tanácsa tárgyalja.

[20] Megsértett jogszabályként a régi Pp. 164. § (1) bekezdésének, régi Pp. 166. § (1) bekezdésének, régi Pp. 167. § (1) és (2) bekezdésének, a régi Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontjának, a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére – amelyek kihatottak a régi Pp. 1. §-ában, 2. § (1) bekezdésében és a 3. § (3) bekezdésében meghatározott alapelv megsértésére is –, valamint a Ptk. 6:92. § (2) bekezdésének, Ptk. 6:235. § (1) bekezdésének, Ptk. 6:215. § (1) és (2) bekezdésének, Ptk. 6:223. § (1) bekezdésének, Ptk. 6:222. § (3) bekezdése megsértésére hivatkozott.

[21] Érvelése szerint az első- és másodfokú bíróság a régi Pp. 196. § (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétben „megdönthetetlen vélelemként” kezelte az ajándékozási szerződést és elzárták a felperest a bizonyítási indítványok elutasításával attól, hogy igazolja: az ajándékozás helyett ellenértékkel történő juttatás történt. Kifejtette: az első- és másodfokú ítéletek indokolásai nem tartalmazzák, hogy a bíróságok mely okirati bizonyítékokat értékelték, miért rekesztettek ki becsatolt okiratokat, miért mellőztek a felajánlott bizonyítási eszközöket, és miért mellőztek a pénzmozgásokra vonatkozó beismerő nyilatkozatok figyelembevételét, ezen belül kifejezetten az I. rendű alperesnek azt az elismerését, hogy az „ajándékozásának” a célja az volt, hogy teheről akart szabadulni. Utalt arra: az ilyen típusú ügyekben kialakult bírói gyakorlat szerint az ajándékozás időszakában bekövetkezett pénzmozgásokat vagy értékmozgásokat értékelni kell, de azt a bíróságok elmulasztották.

[22] Hivatkozott arra, hogy az I-II. rendű alperesek részére a 2021. január 19-én kelt keresetkiterjesztését az elsőfokú bíróság a 2021. február 16-án kelt végzéssel adta ki azzal, hogy arra 8 napon belül nyilatkozzanak, de azt csak a per első tárgyalási határnapját, 2021. február 23-át követően kapták meg, így a régi Pp. 3. § (6) bekezdésében foglalt alapelv sérült. Sérelmezte, hogy ezek után az I-II. rendű alperesek meghallgatása hosszú időn keresztül nem történt meg, és a felek egymás jelenlétében történő meghallgatása is elmaradt.

[23] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság sem a felperest, sem az általa bejelentett tanúkat nem hallgatta ki, mert hivatkozása szerint a felajánlott bizonyítás igazolta volna, hogy neki és a családnak nem volt rossz a kapcsolata az I. rendű alperessel az ajándékozási szerződés aláírása előtt.

[24] Hangsúlyozta: az elsőfokú bíróság ítélete is tartalmazza azokat a tényeket, amelyek a felperes keresetét alátámasztják. Utalt arra, hogy az I. rendű alperes azt állította, hogy a lakását 20 millió forint vételár ellenében értékesítette, de ő igazolta, hogy ez az ingatlan ajándékozás címén került a II. rendű alperes fiának tulajdonába. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elutasította a II. rendű alperes fiának tanúkénti kihallgatását a lakás tulajdonjogának átszállására vonatkozóan.

[25] Fenntartotta azt az állítását, hogy az I. rendű alperes nem ingyenesen adta át II. rendű alperesnek a b-i ingatlan tulajdoni hányadát, hiszen a perben igazoltta, hogy II. rendű alperes családja és I. rendű alperes között jelentős összegű pénzmozgás volt.

[26] Kitért arra, hogy az elsőfokú bíróság a logika szabályait teljesen nélkülözve, egyben a régi Pp. 196. § (1) bekezdés e) pontjának téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy az ingyenes vagyoni juttatásnak egyébiránt nem feltétele, hogy a szerződő felek már korábban ismerjék egymást, és csak a szerződéses nyilatkozatuknak van jelentősége, mert ezzel – az ügyvédnek a szerződés céljára adott valótlán tájékoztatással – az elővásárlási jog kijátszható.

[27] Érvelése szerint – tekintettel arra, hogy a felperes azt kívánta bizonyítani, hogy csak az elővásárlási jog megkerülésére irányuló szándék miatt került sor az egyébként magasabb illetékfizetési kötelezettséggel járó szerződés aláírására – az, hogy I. és a II. rendű alperes vagy valamelyikük „hazudik, avagy igazat mond”, a bíróságok okfejtésével ellentétben a leglényegesebb tényállási elem, hiszen ez igazolja, hogy ingyenes szerződés jött-e létre. Utalt arra, hogy a perben az I. és II. rendű alperes a szerződést szerkesztő és ellenjegyző ügyvéddel együttes, mindenben egybehangzó nyilatkozatot nem is tett, hiszen az I. rendű alperes azt állította, hogy már készen volt a szerződés, amikor az ügyvédnél megjelent az aláírására, az ügyvéd viszont azt állította, hogy az ingatlan vételárát a felek előtte határozták meg.

[28] Álláspontja szerint – a jogerős ítélet indokolásában foglaltakkal szemben – amennyiben a I. rendű alperes adósságának rendezéséhez biztosított pénz a II. rendű alperestől származott, akkor a szerződés nem ingyenes, az ajándék jogcímén való tulajdonátruházás nem teljesül, a Ptk. 6:215. § (1) bekezdése szerinti adásvételi szerződés jön létre, felek „közös akarata”, csak a Ptk. 6:222. § (3) bekezdésében foglalt elővásárlási jog megsértésére áll fenn, és a Ptk. 6:92. § (2) bekezdése alapján az ellenérték-fizetés miatt az ajándékozás jogcíme színlelt, az adásvételi szerződés létrejöttét leplezi.

[29] Kifejtette, hogy a perben eljáró bíróságok megsértették a régi Pp. 206. § (1) és (2) bekezdését azzal, hogy nem indokolták: a beismerő nyilatkozatokat miért nem vették figyelembe, továbbá miként értékelték a bizonyítékok körében az okiratokat. Álláspontja szerint önmagában a perben csatolt okirati bizonyítékok igazolják azt az állítását, hogy az ajándékozási szerződés adásvételt leplez.

[30] Okfejtése szerint az eljáró bíróságok a logikai értékelés szabályát azzal is megsértették, hogy a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat nem értékelték együttesen, ebből következően tévesen alapították döntésüket arra az I. és II. rendű alperes által tett – a személyes meghallgatásuk során tett előadásukkal ellentétben álló – tényállításra, hogy az ő szándékuk ajándékozássra irányult, és nem volt pénzmozgás közöttük. Kifogásolta, hogy ezt az ellentmondást az ügyben eljáró bíróságok sem oldották fel, annak ellenére, hogy a perben nem vitásan a II. rendű alperes és élettársa az I. rendű alperesnek „kölcönt” nyújtott.

[31] Állította: az ügyben eljáró bíróságok súlyosan megsértették a régi Pp. 164. § (1) bekezdését, mivel elzárták az állításainak további bizonyításától azzal, hogy nem engedélyezték tanúk kihallgatását és nem tettek eleget a megkeresésre vonatkozó

indítványának, pedig ezek igazolták volna, hogy a II. rendű alperes vagy a családtagjai voltak azok, akik az I. rendű alperes tartozásait a végrehajtó előtt, és a lakásszövetkezetnél, ahol a közös tartozás fennállt, teljesítették az I. rendű alperes helyett.

[32] A felülvizsgálati eljárásban hivatkozott olyan további, a jelen perben is támadotthoz hasonló alperesi tulajdonszerzésekre, amelyek a jogügylet színleltségét bizonyítják.

[33] Az I-II. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős ítélet hatályban tartását kérték.

A Kúria döntése és jogi indokai

[34] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[35] A régi Pp. 270. § (2) bekezdésének és 275. § (3) és (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja valamely anyagi jogi vagy – ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van – eljárási szabálysértés.

[36] A Kúria előrebocsátja, hogy a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli perorvoslati eljárás során a jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (2) bekezdésének megfelelően kizárólag a felülvizsgálati kérelem korlátai között, a kérelemben támadott rendelkezések vonatkozásában bírálhatta felül.

[37] A felülvizsgálati eljárásnak csak azok a tények, körülmények képezhetik a tárgyat, amelyeket a másodfokú bíróság is vizsgálhatott, így a Kúria nem vehette figyelembe a felperesnek a 2023. október 18-án érkezett beadványában foglaltakat, továbbá a felülvizsgálati tárgyaláson előadott, a tényvázlat megismerhetőségére vonatkozó érvelést, mivel ezekkel a kérdésekkel az ügyben eljáró bíróságok sem foglalkoztak az eljárás korábbi szakaszában. Tekintettel továbbá arra, hogy a régi Pp. 273. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati kérelmet nem lehet megváltoztatni, a felülvizsgálati kérelem kiegészítésére sincs jogszabályi lehetőség (Kúria Pfv.V.21.384/2018/15., Pfv.VI.20.508/2022/33.), a felülvizsgálati eljárásban az I. rendű alperes további tulajdonszerzésével összefüggő előadások értékelésére nem volt lehetőség.

[38] A felperesnek a felülvizsgálati kérelemben az ajándékozási szerződés jogszabály megkerülésével történt megkötésére való hivatkozása sem képezhetette a felülvizsgálat tárgyát. Ennek vizsgálata ugyanis a másodfokú eljárásnak, így a Kúria által felülbírálható jogerős ítéletnek nem volt tárgya; arról a másodfokú bíróság fellebbezési kérelem hiányában nem foglalt állást, ebből következően azzal kapcsolatban jogszabálysértést sem követhetett el (Pfv.V.20.797/2016/11., megjelent: BH2017. 232.; Pfv.I.20.202/2019/5.; Pfv.II.20.343/2022/9.; Pfv.VII.20.669/2022/5.). Mindemellett a felperes ezzel a kérelmével összefüggésben adekvát anyagi jogi jogszabályhely (Ptk. 6:95. §) megsértését sem állította, a Kúria erre figyelemmel sem vizsgálhatta érdemben ezt a hivatkozását [rég Pp. 272. § (2) bekezdés, 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. és 6. pontja, Kúria Pfv.I.20.259/2019/6.; Pfv.V.20.301/2015/6., megjelent: BH2015. 307.; Pfv.II.20.050/2021/4.].

[39] Az egységes és következetes ítélkezési gyakorlat szerint a szerződésnek a Ptk. 6:92. § (2) bekezdése szerinti színlelt volta csak akkor állapítható meg, ha valamennyi szerződő fél tudatosan színlelte az ügyletkötési akaratát, a felek egyáltalán nem kívántak szerződést kötni, vagy ha a felek szándéka kölcsönösen más tartalmú (leplezett) szerződés megkötésére irányult (Kúria Pfv.V.20.733/2012/3., Kúria Pfv.VI.21.350/2017/13.). A felperes az adott ügyben arra hivatkozott, hogy az I. és II. rendű alperes nem az okiratba foglalt ajándékozási szerződést, hanem a kifejezett jognyilatkozatuktól eltérően mást, valójában leplezett szerződést: adásvételi szerződést kötöttek egymással.

[40] A régi Pp. 164. § (1) bekezdése szerint a per eldöntéséhez szükséges tényeket általában annak a félnek kell bizonyítania, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valóban fogadja el. Erre figyelemmel a Kúria egyetértett az ügyben eljáró bíróságok jogi okfejtésével abban, hogy a felperest terhelte az általa állított, leplezett adásvétel tényének, annak lényeges tartalmának a bizonyítása.

[41] A régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított felülvizsgálati érveléssel kapcsolatban a Kúria rámutat: a felülvizsgálati eljárás mint rendkívüli jogorvoslati eljárás során általában nem vizsgálható a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás, és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az ügyben eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok, a felek személyes előadása, a bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutott-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119., Pfv.I.21.532/2019/7., Pfv.II.20.280/2022/10.).

[42] Az előzőekben kifejtettek szerint nyilvánvalóan okszerűtlen a mérlegelés akkor, ha a rendelkezésre álló bizonyítékokból a bíróság által levont következtetésre nem lehet jutni. Az adott esetben az ügyben eljáró bíróságok részéről ilyen eljárási szabálysértés nem volt megállapítható. A felperes felülvizsgálati érvelésével szemben annak volt jelentősége, hogy a szerződés színleltségének, különösen annak leplezett tartalmának megállapítására milyen bizonyítást ajánlott fel, és a felajánlott bizonyítás sikerre vezethetett-e.

[43] A másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy az adott ügyben a felajánlott bizonyítékok nem voltak alkalmasak az I. és II. rendű alperes védekezésével szemben annak megállapítására, hogy – színleltség esetén – mi volt a leplezett adásvételi szerződés lényeges tartalma. Egyetértett a Kúria a jogerős ítéletben foglalt azzal a megállapítással is, amely szerint a felperes által a színlelés körében előadottak valószínűsítése önmagában nem elegendő ahhoz, hogy ítéleti bizonyossággal megállapítható legyen a leplezett szerződés tartalma.

[44] A Kúria egyetért a másodfokú bíróságnak azzal a megállapításával is, hogy a felperes további, közvetett bizonyítékok szolgáltatására irányuló, az I. rendű alperes tartozásainak és azok rendezésének teljes körű feltárására, illetőleg az I. rendű alperesnek a

felpereshez, valamint családtagjaihoz fűződő viszonyának vizsgálatára vonatkozó indítványai a leplezett szerződés lényeges tartalmának feltárására nem lehetnek elégségesek és alkalmasak, mivel azok a ténylegesnek állított jogügylet tartalmát nem bizonyítják.

[45] Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság jogszabálysértés nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget.

[46] A Kúria mindazonáltal rámutat: a perben kihallgatott tanúk egyike sem tett olyan vallomást, továbbá egyéb olyan bizonyíték sem áll rendelkezésre, amelyből a szerződés színleltisége kétséget kizáróan következne. A felperes állításával szemben az okiratszerkesztő ügyvéd tanúvallomása az ajándékozás tekintetében az I. és II. rendű alperes előadásával lényeges kérdésekben nem áll ellentmondásban, és ezzel az ügyleti akarattal áll összhangban az ajándékozási szerződés, valamint az okiratszerkesztő ügyvédnek adott megbízás tartalma is. Ebben a körben a régi Pp. 196. § (1) bekezdésének téves értelmezése fel sem merülhet; az első- és másodfokú bíróságok az ajándékozási szerződést mint okiratot a többi bizonyítékkal együttesen, azokkal összevetve értékelték. A felperes által felajánlott további bizonyítás mellőzésének oka nem az ajándékozási szerződéssel szembeni ellenbizonyítás kizártsága volt, mivel az okirattal szemben volt lehetőség ellenbizonyításra, hanem a fentiek szerint – különösen a leplezettként megjelölt szerződés lényeges tartalmát illetően – az indítványoknak a felperes állításai bizonyítására való alkalmatlansága.

[47] A felperes egyebekben tévesen állítja, hogy a perben eljáró bíróságok „nem adtak számot” a bizonyítékok értékeléséről, és a felajánlott bizonyítás mellőzéséről. A másodfokú bíróság a jogerős ítélet [11] bekezdésében utalt az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában ebben a vonatkozásban kifejtettekre, és a [25]-[26] bekezdésben maga is értékelte a bizonyítékokat és indokolta az adott bizonyítási indítványok mellőzését, így ebben a körben sem sértett jogszabályt.

[48] Mindezekre tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő jogerős ítéletet a régi Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[49] A felperes felülvizsgálati kérelme nem vezetett eredményre, ezért a jogi képviselővel eljáró I-II. rendű alpereseknek a régi Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján járó ügyvédi munkadíjból álló felülvizsgálati eljárási költséget.

[50] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a régi Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperes kérelmére kitűzött tárgyaláson bírálta el.

Dr. Orosz Árpád s.k. a tanács elnöke, Dr. Gyarmathy Judit s.k. előadó bíró, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. bíró, Dr. Suba Ildikó s.k. bíró, Dr. Tánczos Rita s.k. bíró